

Güncel İzlekler I.

Özge Özdemir

Feminist Tahayyül, 2(2): 168-171.
(Sunuş)

© Bu eser ancak referans verilerek kullanılabilir ve izin
almaksızın çoğaltılamaz.

Güncel İzlekler I

Özge Özdemir

Feminist Tahayyül'ün dördüncü sayısını ve bundan sonra yayınlayacağımız her dört sayıdan birini temasız çıkararak, belirlediğimiz konuların dışında kalan yazılara alan açabilmek, böylece feminist hareketin ajandasında neler olduğunu düzenli olarak ve daha yakından izleyebilmek istedik. Bu arzumuzu ifade edecek şekilde Güncel İzlekler I olarak adlandırdığımız ilk temasız sayımız birbirinden farklı konulara aynı sayıda yer verebilmemize olanak sağlarken, yazıların kendiliğinden ortaklaştığı önemli bir konuyu da karşımıza çıkardı: toplumsal cinsiyet karşıtı hareketler. Sayımıza hazırlandığımız dönemde, Mart ayında bir gece yarısı yayınlanan Cumhurbaşkanlığı kararı ile Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesi'nden çekildiği açıklandı. Dünya'da yükselen toplumsal cinsiyet karşıtı hareketlerin Türkiye'deki tezahürü olarak okunabilecek bu hamle, hepimizin hayatını doğrudan ilgilendiren ve üzerinde düşünmemiz gereken önemli bir alana; feminist hareketin karşısında sistematik olarak yükselen popülist bir karşıtığa işaret ediyor. Bu sayıda iki yazının, toplumsal cinsiyet karşıtı hareketlerin Türkiye'de ve Orta Avrupa'da aldığı biçime bakması bu nedenle şaşırtıcı değil. Özel olanın politik olduğu vurgusu -ve tabii ki tersi de- bugün hala farklı feminist perspektiflerin ortaklaştığı en önemli noktalardan biri. Dolayısıyla gündelik hayatta deneyimlediğimiz toplumsal cinsiyet karşıtı hareketlerin yükselişinin feminist bilgi üretimine yansımaları da kaçınılmaz. Sayıda aynı zamanda, özdeşünümsellik kavramına açıkça başvuran ya da bu tartışmalardan etkilenen farklı yazıları da bulabilmemiz, feminizmin bireysel ile toplumsal olan arasındaki bağlantıyı kurabilmemizi sağladığının bir başka göstergesi olarak karşımıza çıkıyor. Araştırmada neleri içerip neleri dışarıda bıraktığımız ve yeni görme yollarını nasıl bulabileceğimiz sorularına cevap bulmaya niyetli bu yazılar, toplumsal cinsiyet odaklı çalışmaların yapabildikleri ve potansiyelleri üzerine düşünüyor.

Sayı Tuba Ergün'ün "Orta Avrupa'da Yükselen Toplumsal Cinsiyet Karşıtı Hareketler: Macaristan, Polonya ve Slovakya Örnekleri" başlıklı makalesi ile başlıyor. Bu makale ile Tuba

Ergün, 21. yüzyıl’da yükselişe geçen aşırı sağ ve popülist söylemleri odağına alarak toplumsal cinsiyet karşıtı hareketlerin incelemesini yapıyor. Bu hareketlerin ortak noktaları olarak gördüğü LGBTİ+ karşıtlığı, kürtaj karşıtlığı ve İstanbul Sözleşmesi karşıtlığı izleklerinden, diğer Avrupa Birliği üyesi ülkelere kıyasla, aşırı sağ partilerin baskın olduğu Macaristan, Polonya ve Slovakya’ya bakıyor. Makale, biyopolitika eksenli olduklarına dikkat çektiği toplumsal cinsiyet karşıtı hareketlerin, popülist söylemlerin ve aşırı sağ politikaların baskın olduğu ülkelerde daha etkin görüldüğünü ileri sürüyor.

Sayının toplumsal cinsiyet karşıtı hareketlere ilişkin ikinci makalesi “Sağ Popülizm ve Toplumsal Cinsiyet Karşıtı Hareketlerin Birlikteliğinde AKP’nin Aile Siyaseti ve Popülist Siyasal Mobilizasyonu” başlığını taşıyor. Bu makalede Nur Sinem Kourou, toplumsal cinsiyet karşıtı hareketlerle sağ popülizmin ilişkisini ele alırken, AKP’nin aile merkezli siyasetinin bu bağlamda nasıl değerlendirilebileceğini araştırıyor. Bu doğrultuda yazar, AKP’nin aile merkezli muhafazakâr toplumsal cinsiyet rejimini popülist bir mobilizasyon aracı olarak kullandığını tartışırken, AKP’nin bu politikasının onu dünyadaki diğer toplumsal cinsiyet karşıtı, aşırı sağ rejimlerden ayırdığını öne sürüyor.

Sayının son makalesi, “Akademide Genç Kadın Olmak: Özdüşünümsellik Üzerinden Bir Tartışma” başlığını taşıyor. Makale, yazarın 2019 yılında gerçekleştirmiş olduğu araştırmanın sahasından yola çıkarak, akademide genç kadınların deneyimlerini özdüşünümsellik üzerinden anlamayı amaçlıyor. Pınar Eldemir, sahayı kurma ve yazım süreçlerinde, araştırdığı konuları kendisinin de nasıl deneyimlediği üzerine düşünüyor ve araştırmacı olarak pozisyonunun nasıl değiştiğini tartışıyor. Yazısını 2019 yılında, öğrencisi tarafından öldürülen akademisyen Ceren Damar’a ithaf eden yazar, akademide psikolojik şiddetin özellikle genç kadınları hayatlarının her alanında nasıl etkilediğini gözler önüne seriyor.

Araştırmacılar olarak kendimiz üzerine düşünmemize olanak sağlamasını amaçladığımız araştırma notu bölümümüzde bu sayıda iki yazıya yer veriyoruz. Araştırma notu

bölümünün birinci yazısı “Güneş Sokak, Kadın ve ‘Beyaz Türk’ Denen Kağıttan Bebek” başlığını taşıyor. Alev Çınar bu yazısıyla, ilk sayımızda yayınlanmış olduğumuz “Güneş Sokak” şiirine yeniden dönüyor ve şiirin sosyokültürel, ekonomik ve politik bağlamına ilişkin bir tartışma sunuyor. Bunu yaparken, Beyaz Türk olarak ötekileştirilmeye karşı duyduğu isyanı, modernleşmenin Türkiye’ye özgü görünümünün yok sayıldığını ancak bunların pek tabii ki yerli olduğunu savunarak dile getiriyor. Bu bölümde ikinci olarak, “Araştırma Sürecinde Farklı İzlekler: Arap Alevi Kadınlar, İsrail-Filistin Çatışması ve Pinkwashing” başlıklı yazısıyla Dicle Paşa yer alıyor. Yazar, Arap-Alevi bir araştırmacı olarak kendi deneyimlerinin Arap-Alevi toplumunda işleyen ataerkil normlarla nasıl şekillendiğini tartışırken, “Pinkwashing” kavramı ile İsrail-Filistin çatışmasının paralel bir okumasını yapıyor.

İletişim Yayınları tarafından yayınlanan *Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce* serisinin son yayını olan *Feminizm* cildi, bu yılın en heyecan verici yayınlarından biri oldu. Türkiye’deki feminist birikimin Osmanlı’dan bu yana bir envanterini yapan ve bunu hem Türkiye’de feminizmin yapıp ettiklerini hem de feminizm içi tartışmaları ele alarak yapan çalışma, Türkiye’de feminist hareket(ler)in tarihini anlamak için çok önemli bir noktada yer alıyor. Kitap değerlendirmesi bölümümüzde, “Feminizmlerin ‘Biz’inde Yer Bulmak: Modern Türkiye’de Siyasi Düşünce: Feminizm Cildine Bir Bakış” başlıklı yazısıyla Çimen Günay-Erkol, derlemenin etraflıca bir incelemesini yapıyor. Erkol, bu yazıda, seçkideki anlatıların öznesinin çoğunlukla heteroseksüel natrans kadınlar olduğunu ileri sürerken, feminizmin merkezdeki “biz”inin kim olduğunu tartışıyor ve “çeperde” yer alan erkeklik çalışmalarının ciltte yer alma biçimi ile ilgili eleştirel bir değerlendirme sunuyor.

Sayının söyleşi bölümünde *Fe Dergi* ile akademik feminist yayıncılık üzerine yaptığımız söyleşi yer alıyor. Söyleşide, on üç yıllık yayın hayatı ile feminizme güç veren derginin bugüne kadarki yolculuğunu, akademik yayıncılık ile feminist yayıncılığın ayrışma noktalarını, feminist epistemoloji tartışmalarının eleştirdiği kimi noktaların akademik

yayınlarında nasıl hala “problem” olarak karşımıza çıktığını ve feminist yayıncılıkta gözettikleri etik, politik ve disiplinlerarası ilkeleri konuşuyoruz.

Bu sayımızda son olarak, Sanat bölümünde Günseli Baki'nin kaleme aldığı “Feminist Pratikler Üzerinden Sanatsal Süreci Bir Sergi Çerçevesinde Anlatma Denemesi: Asla Vazgeçme” başlıklı yazıya yer veriyoruz. Bu yazıda, kendisi de lens temelli görsel sanatçı olan Baki'nin, “Git Üstüne Bir Şey Giy!” sergisine uzanan yolculuğunu, bu yolculuktaki deneyimlerini feminist teoriyle nasıl şekillendirdiğini ve bunları sanatla ifade etmenin iyileştirici etkilerini okuyoruz.

Feminist Tahayyül'ün 4. Sayısına katkı sağlayan tüm yazarlara, hakemlere ve yayın kuruluna çok teşekkür ediyoruz. Yayınlamaktan mutluluk duyduğumuz bu sayıyı umarız sizler de keyifle okursunuz.